

A nagyapámtól hallottam ezt a történetet. Volt egy fiú a falunkban, vörös hajú, szeplős arcú fiú volt, Medveczky Miskának hívták. Ennek a Medveczkynek az volt a végzete, hogy senki se szerette.

Csúfolták folytonosan, mert vörös volt a haja, szeplős az arca. Ha az utcára lépett, nyomban utána kiáltották:

– Hová mégy, te pulykatojás?

A fiúk még szívesen se játszottak vele. Szegény Medveczky Miska csak messziről nézte a fiúk játékát. Hej, pedig tudott ő is labdázni, golyózni. A bigét olyan ügyesen tudta dobni, mint egy fiú se a faluban. Háború volt abban az időben. Ellenség járta az országot. Ahány épkézláb ember volt, mind elment honvédnek.

Medveczky Miskának is elment az édesapja a csatába. Miska, ha nagyon elkésérítették a csúfalkodó fiúk, gyakran így szólt az édesanyjához:

– Édesanyám, elmegyek én oda, ahol az édesapám van. Felcsapok honvédnek. Elég erős vagyok. Elbírom a kardot meg a puskát.

Az anyja ilyenkor megölelte Miskát:

– Ugyan hová mennél, édes fiam! Mit csinálnék én tenélküled, egyedül? Az ilyen kisfiúnak még itthon a helye, a kuckón.

De Miska addig álmodozott, amíg egy napon a nyakába kerítette az édesapja téli bundáját, egy tarisznyát megtömött elemózsiával. A padláson talált egy rozsdás kardot. Azt az oldalára kötötte.

– Megyek a háborúba! – mondotta, és elindult.

A csúfalkodó fiúk a falu határáig kísérték Miskát. Útközben kiabálták:

– Nézzétek a vörös Medveczkyt! Megy a háborúba. Majd levágja a német a fülét.

De Miska ügyet se vetett a csúfalkodókra. Ment szépen egyenesen előre. Elmaradt mögötte a falu, be is esteledett szép csendesen. Miska csak ment, mendegélt. Reggel is lett aztán. Losonc táján járt már valahol, mikor leült megpihenni egy nagy fa alá. Amint ott üldögélt, egyszerre csak tompa mennydörgést hall a távolból. Miska még sohase hallott addig ágyúdörgést, de a földet rázó dördülésből mindjárt gondolta, hogy ágyúznak valahol. Ahol pedig ágyúznak, ott csata van.

Miskának se kellett több. Más ember elbújt volna a helyében a fa tetejére, de nem úgy Miska. Elindult előre a kanyargós országúton.

Erdő szélén ballagott. Az ágyúdörgés mind közelebb hangzott. Az erdő eltakarta a csatát. De mikor az erdőbe ért Miska, akkor már a puskagolyókat is hallotta süvíteni a fák között. Egyszer csak halk, elhaló nyögést hallott a fák közül. Széttárta a bokrokat.

Egy fa tövében sebesült magyar vitéz feküdt, a paripája mellette állott, és harapdálta a fűvet.

– Mi baja van, vitéz uram? – kérdezte Miska részvétellel.

– Nagy az én bajom, öcsém. Nem látom én már fölkelni többé a napot. Az ellenség megtámadott az imént, és megsebesített. Pedig a zsebemben van egy fontos levél, amelynek még ma estig a fővezér kezéhez kell jutnia.

Miska nem sokáig gondolkozott.

– Adja ide azt a levelet, vitéz uram. Elviszem én.

A vitéz végigmérte Miskát.

– Kicsiny vagy még, öcsém, de ha magyar vagy, akkor nem féltelek. A fővezér seregével ott van az erdőn túl, ahol az ágyú szól. Fogd a levelet, és eredj Isten nevében. Az én nevem Komoróczy György kapitány.

– Engem pedig vörös Medveczkynek hívnak – szólt Miska, mikor a kapitány kezét fogott vele.

Keblébe dugta a levelet, aztán sietve ment arra, amerre a kapitány igazította. Kiért az erdőből. Mély völgy volt az erdő szélén. A völgyben volt a csata. Az ágyúk, fegyverek gomolygó füstje fedte a völgy oldalát. Ropogtak a puskák, harci zaj töltötte meg a levegőt.

Miska leereszkedett a völgybe. Legelőször egy magyar huszárcsapattal találkozott. A huszárok hadnagya rákiáltott Miskára:

– Nem mégis innen, te gyerek! Halált osztogatnak itt, nem pedig mákos patkót.

Miska erre elmondta, hogy mi járatban van. A huszárok hadnagya intett egy vén huszárnak.

– János bácsi, vegye ezt a gyereket a nyeregbe maga mellé, aztán vigye a fővezérhez! Mi pedig menjünk a sebesült Komoróczy kapitány keresésére.

Vitte a vén huszár Miskát nyargalvást. Ropogott körülöttük a puska, bömbölt a sok ágyú a völgyben. De semmi bajuk nem esett. Mindössze a vén huszár csákóját fúrta keresztül egy puskagolyó. A fővezér tábornokaival egy kis erdő szélén tanyázott. A huszár jelentette, hogy mi járatban van. Miskát nyomban a fővezér elé vezették. Átadta a kebelébe rejtett levelet. A vezér végigolvasta, aztán egyszerre kipirosodott az arca az örömtől.

– Éljen a haza! – kiáltotta. – Segítség érkezik a számunkra az erdőről. Most már rajta, magyar!

A tábornokok mind felugráltak a fűből, ahol eddig heverészték.

– Mienk a győzelem! – kiáltották.

Miska pedig csak ott állott tágira nyílt szemmel. A fővezér egyszer csak hozzálépett, és levett a saját kabátjáról egy nemzetiszínű szalagos érdemrendet. Feltűzte azt a Miska mellére.

– Derék gyerek vagy, öcsém. Viseld becsülettel. Most pedig menj haza az édesanyádhoz.

A vén huszár felkapta Miskát a nyeregbe, és visszavitte az erdőbe. Miska onnan hazafelé ballagott. Hej, irigyelte az egész falu a vörös Medveczkyt, amikor estefelé beállított haza, mellén a fényes érdemrenddel.

Krúdy Gyula: A vörös Medveczky

Írta: Krúdy Gyula

2017. március 19. vasárnap, 19:44 -

Még az öregemberek is szájtátva hallgatták Miskát. Az öreg tanító úr pedig így szólt a falu gyerekeihez:

– Gyerekek, meg ne halljam, hogy ezentúl vörös Medveczkynek csúfolja valaki Miskát! Bátor Medveczky ezentúl az ő neve.

Balázs Gyula rajza